سرمقاله

اروپا در آستانه انتخابی سرنوشت‌ساز قرار دارد

ادامه از صفحه ۱

... نظارت‌های آژانس آغاز شـود با ایـن حال، پیش از اجرای این نظارت‌هـا مذاکراتی میان طرفین بـرای تعیین چگونگی انجام بازرسی‌ها در این سایت‌ها صورت خواهد گرفت. ایران تاکید دارد که توافق یادمانی امضا شده در سال ۱۳۵۱ (۱۹۷۲ میلادی) با آژانس، پس از حملات امریکا و اسراییل به سه تاسیسات هسته‌ای تحت نظارت آژانس، دیگر قابل اجرا نیست و نیازمند ترتیبات جدیدی است. بخشی از این ترتیبات در توافق اخیر گنجانده شده و قرار است اجرایی شود. با این حال، ایران اعلام کرده است که در صورت فعال شدن مکانیسم ماشه (بازگشت تحریم‌های شورای امنیت) یا وقوع هرگونه حمله نظامی به کشور، این توافق لغو خواهد شد و همکاری با آژانس ادامه نخواهد یافت. این موضع نشان‌دهنده پیش‌بینی‌های ایران برای جلوگیری از سوءاستفاده طرف‌های غربی از این همکاری و خنثی کردن بهانه‌های احتمالی برای فعال‌سازی مکانیسم ماشه یا اقدامات نظامی علیه ایران است.

در این راستا، تصمیم‌گیری طرف‌های اروپایی در روزهای آتی نقش تعیین‌کننده‌ای خواهد داشت. قطعنامه پیشنهادی روسیه مبنی بر به تعویق انداختن فعال‌سازی مکانیسم ماشه به مدت شش ماه، با مخالفت قاطع ایالات‌متحده مواجه شـده و به احتمال زیاد وتو خواهد شد. بنابراین، این اروپا اسـت که باید تصمیم بگیرد آیا مسیر دیپلماسی با ایران و آژانس را ادامه دهد یا با فعال‌سازی مکانیسم ماشـه، عملاً توافق موجود را به مخاطره اندازد. تحلیل‌ها حاکی از آن است که اصرار برخی کشورهای اروپایی (به ویژه آلمان، فرانسه و بریتانیـا) بر اجرای تعهدات ایران در چارچوب برجام، بدون ارایه امتیازات متقابل به ایران، می‌تواند به فعال‌سازی مکانیسم ماشه منجر شود. با این حال، امید اسـت که کشورهای اروپایی با در پیش گرفتن رویکردی خردمندانه، به دیپلماسی فرصت ادامه مسیر را بدهند تا مسائل در چارچوب برجام حل و فصل شود.

مواضع اروپا و مکانیسم ماشه

کشورهای اروپایی در صورت فعال‌سازی مکانیسم ماشه، عملا در راستای سیاست‌های ایالات‌متحده و اسراییل حرکت خواهند کرد. فشارهای امریکا بر اروپا برای اعمال این مکانیسم نقش مهمی در این تصمیم‌گیری ایفامی کند. البته، مواضع ایران در حمایت از روسیه در جنگ اوکراین نیز تا حدی بر این موضوع تاثیرگذار بوده است. با این حال، اصلی‌ترین عامل فشارهای ایالات‌متحده بر کشورهای اروپایی اسـت. از دیدگاه اروپا، دستیابی ایران به توانمندی‌های هسته‌ای، به ویژه در سطح تسلیحاتی، تهدیدی جدی نه تنها برای منطقه، بلکه برای امنیت اروپا تلقی می‌شود. این نگرانی، بیش از امریکا در میان کشورهای اروپایی احساس می‌شود. با این حال، فعال‌سازی مکانیسم ماشـه می‌تواند به سناریویی منجر شود که به زیان هر دوطرف باشـد. این اقدام نه تنها تهدیدات علیـه ایران را افزایش خواهد داد، بلکه امنیت اروپا و غرب را نیز به مخاطره می‌اندازد. این رو، عقلانیت ایجاب می‌کند که کشورهای اروپایی به دیپلماسی فرصت دهند تا از طریق گفتوگو و همکاری در چارچوب برجام، راه‌حلی پایدار برای مسائل موجود یافت شود. احتمال احیای توافق برجام و ادامه همکاری‌ها در این چارچوب وجود دارد، به‌شرطی که طرف‌های اروپایی با کنار گذاشتن فشارهای یک‌جانبه، به تعهدات خود پایبند باشند. در غیر این صورت، فعال‌سازی مکانیسم ماشه می‌تواند به تشـدید تنش‌ها و ایجاد شرایطی نامطلوب برای همه طرف‌های درگیر منجر شود. درنهایت، انتخاب مسیر دیپلماسی یا تقابل، به تصمیم کشورهای اروپایی بستگی دارد.

حسن پیشتی‌پور
کارشناس مسائل بین‌الملل
Alborz.payam@gmail.com

اخبار البرز

تخریب ۲۴ ویلای غیرمجاز در چهارباغ

دادسـتان عمومی و انقلاب چهارباغ با اعلام مقابله با تغییر کاربری غیرمجاز به وسعت ۲۱۷ هکتار در این حوزه قضایی، گفت: در این راسـتا ۲۴ ویلای غیرمجاز تخریب شد.

به گزارش پیام آشنا، مصطفی جلیلی با بیان اینکه در حوزه قضائی چهارباغ از تغییر کاربری غیرمجاز به وسـعت ۲۱۷ هکتار در اراضی زراعی جلوگیری به عمل آمده اسـت، گفت: این اراضی در روسـتای «عرب آباد» بخش مرکزی شهرسـتان چهارباغ واقع هسـتند که حسـب گزارش اداره کل بازرسی استان البرز مبنی بر تغییر کاربری غیرمجاز، دسـتورات مقتضی برای اعمال تبصره ۲ ماده ۱۰ قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها صادر شـد. دادسـتان عمومی و انقلاب چهارباغ ارزش اراضی آزادسـازی شـده را ۱،۷۵۰ میلیارد تومان عنوان و در خصوص جزئیات عملیات اظهار کرد در عملیات اجرا شده، دیوارکشی غیرمجاز ۳۰۰ مورد، بنا و ویلای غیرمجاز در حال ساخت ۲۴ مورد، دیوی مصالح ۳۶ مورد، استخر ۱۵ مورد و محوطه سازی ۳۲ مورد اعمال قانون شد. جلیلی با بیان اینکه این اراضی در بخش مرکزی با «پلاک اصلی ۹۱۸» واقع هسـتند، اضافه کرد: در این اقدام ۲۱ مورد انشعاب غیر مجاز برق و ۱۰ مورد انشعاب غیرمجاز گاز توسط عوامل اداره برق و گاز قطع و جمع آوری شد.

دستگیری ۹ عضو شبکه هرمی در مهستان

فرمانده انتظامی سـاوجبلاغ از شناسایی و بازداشت ۹ نفر از اعضای یک شرکت هرمی در شهر مهسـتان خبر داد و به شهروندان نسبت به خطرات این فعالیت ها هشدار داد.

به گزارش پیام آشنا، سرهنگ سـید امین موسوی، فرمانده انتظامی شهرسـتان ساوجبلاغ اعلام کرد که در پی دریافت گزارش‌های مبنی بر فعالیت‌های یک شرکت هرمی و اخاذی از شهروندان، بررسی موضوع به سرعت در دستور کار قرار گرفت.

وی افزود: تیم‌های پلیس آگاهی با همافکنی مقامات قضائی به محل فعالیت این افراد اعزام شـدند و کشف کردند که متهمان که از اتباع غیرمجاز بودند، با اسـتفاده از تبلیغات کاریابی و استخدام در فضای مجازی، جوانان کم‌سن‌وسال را فریب داده و به بهانه آموزش و کسب درآمد در مکانی فاقد امکانات نگه‌داری می‌کردند. این افراد با نمایش کلیپ‌های انگیزشی، اقدام به جلب اعتماد و اخاذی از قربانیان می‌کردند. فرمانده انتظامی شهرسـتان ساوجبلاغ ادامه داد: در این عملیات ۹ نفر دستگیر شدند و پس از تکمیل مراحل قانونی، برای پیگیری‌های بیشـتر به مراجع قضائی معرفی شدند. موسوی همچنین به شهروندان توصیه کرد که از فعالیت در شـرکت‌های هرمی پرهیز کنند و به وعده‌های درآمدزایی بالا بدون بررسی دقیق اعتماد نکنند، زیرا اینگونه اقدامات علاوه بر ایجاد اختلال در نظام اقتصادی، پیگرد قانونی نیز دارد.

پیام آشنا گزارش می دهد

راه دیپلماسی ایران در بن‌بست اروپا

اختصاصی پیام آشنا- پرونده هسـته‌ای ایران بار دیگر در کانون توجه شـورای امنیت و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی قرار گرفته است. دیپلماسی ایـران تلاش می‌کند مسـیر گفت‌وگو و تعامل را بر تنش و تقابل مقدم کند، اما سیاسـت‌های کشورهای اروپایی و فشـارهای ایالات متحده، فضـای این تعامـل را پیچیده کـرده و تهدید بازگشـت تحریم‌ها تحت مکانیزم ماشه بیش از پیش ملموس شده است.

حمایت داخلی و مشروعیت پیشنهادات ایران

معاون حقوقی و امـور بین‌الملل وزارت خارجه، کاظـم غریب‌آبـادی، در واکنـش بـه ادعای رئیس‌جمهور فرانسـه مبنی بر فقدان حمایت داخلی از پیشـنهادات وزیر امـور خارجه ایران، تأکید کرد که تمامی پیشنهادات دیپلماتیک ایران نمایانگر اجماع داخلی و نظر کل نظام جمهوری اسلامی است. او افزود: «این پیشنهادات سازنده و متوازن، همان‌طور که در تفاهم با آژانس در قاهره دیده شد، مسـیر را برای تعامل و دیپلماسی باز نگاه داشته است.»

عباس عراقچی، وزیر امـور خارجه، نیز از تأیید مکرون نسبت به «ممقول» بودن طرح پیشنهادی ایـران خبـر داد و تصریح کرد کـه این طرح با پشتیبانی کامل شورای عالی امنیت ملی ارائه شده است. به گفته او، اروپا یا بیهانه‌جویی و طفره‌روی از پذیرش طرح ایران، از دیپلماسی واقعی فاصله گرفته است.

نتیجه رأی‌گیری شـورای امنیت و فشار آمریکا

شـورای امنیت روز جمعه پیش‌نویس قطعنامه تمدید لغو تحریم‌ها علیه ایران را تصویب نکرد. در رأی‌گیری، چهار کشور به قطعنامه رأی مثبت، ۹ کشور رأی منفی و دو کشور ممتنع دادند. این پیش‌نویس توسـط کره جنوبی ارائه شده بود و هدف آن ادامه معافیت‌های تحریمی ایران بود.

رضـا نجفی، نماینده دائم ایـران در وین، تأکید کرد که حتی اگر قطعنامه تصویب نشـود، اصل ممنوعیت حمله یا تأسیسات هسـته‌ای سلاح‌آمیز یک الزام بین‌المللی اسـت و ایران برای واکنش به تمام سناریوها آماده است. آسوشیتدپرس نیز گزارش داده که فشـار آمریکا برای جلوگیری از تصویب قطعنامه گسترده بوده است.

سایه اسنپ‌بک و چالش دیپلماسی اروپا

سه کشور اروپایی شامل فرانسه، آلمان و بریتانیا پیش‌تر روند مکانیزم ماشه را آغاز کرده‌اند و یک دوره ۳۰ روزه برای یافتن راه‌حل دیپلماتیک فعال شـده اسـت. با پایان این دوره و در صورت عدم توافق، تحریم‌های سازمان ملل به‌طور خودکار باز خواهد گشت. ایران با تأکید بر راه‌حل دیپلماتیک، تلاش می‌کند از وقوع بحران جلوگیری کند، اما ناکارآمدی اروپایی‌ها و وابستگی آنها به آمریکا بر پیچیدگی وضعیت افزوده است.

غریب‌آبادی با اشاره به اینکه ایران برای واکنش به هر سناریویی آماده اسـت، افزود: «طرح‌ها و تفاهم‌هـای دیپلماتیک ما نباید به عنوان ضعف تعبیر شود، بلکه نشان‌دهنده مسئولیت‌پذیری و آمادگی ماست.»

دیپلماسی یا تقابل

اظهارات عراقچی روشن می‌کند که ایران همچنان بر دیپلمـاسـی و رعایت قوانین بین‌الملل تأکید دارد، اما زمان آن رسیده است که شورای امنیت با ابزارهای دیپلماتیک، مانع تشدید بحران شود. انتخاب اروپا برای بازگشت به میدان دیپلماسی یا ادامه طفره‌روی می‌تواند مسـیر آینده پرونده هسته‌ای ایران را تعیین کند.

با توجه به اظهارات مکرون و فشـارهای آمریکا، فضای بین‌المللی علیه ایران پیچیده و پرچالش باقی مانده است. ایران، با پشتوانه داخلی و رعایت اصول حقوق بین‌الملل، تلاش می‌کند همزمان از حقوق خود دفاع کند و مسیر تعامل دیپلماتیک را پاز نگاه دارد.

آیت‌الله حسینی همدانی:

وحدت ملت، باطل‌السحر توطئه دشمنان است

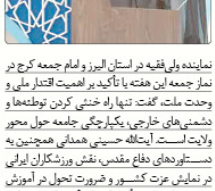

نماینده ولی‌فقیه در استان البرز و امام جمعه کرج در نماز جمعه این هفته با تأکید بر اهمیت اقتدار ملی و وحدت ملت، گفت: تنها راه خنثی کردن توطئه‌ها و دشمنی‌های خارجی، یکپارچگی جلبعه حول محور ولایت اسـت. آیت‌الله حسینی همدانی همچنین به دسـتاوردهای دفاع مقدس، نقش ورزشکاران ایرانی در نمایش عزت کشـور و ضرورت تحول در آموزش و پرورش اشـاره و تأکید کرد که آینده کشور در گرو تربیت نسلی مؤمن، متعهد و انقلابی است.

به گزارش پیام آشنا، آیت‌الله حسینی همدانی در ایتدای خطبه‌ها با اشـاره به فرارسیدن فصل پاییز و روزهای آغازین محرم‌ماه، ضمن تبریک سال تحصیلی جدید به دانش‌آموزان، دانشجویان، طلاب، معلمان و اسـاتید گفت: آموزش و پرورش ستون فقرات آینده کشور است و به تعبیر رهبر معظم انقلاب، هر هزینه‌ای در این عرصه در واقع سرمایه‌گذاری است.

وی افزود: اگر مسـئولان ذی‌ربط به این سخن توجه جـدی می‌کردند، بسـیاری از مشـکلات امروز در حوزه‌های فرهنگی، اجتماعی و حتی اقتصادی برطرف می‌شد. به گفته او، با توجه به وجود بیش از ۱۲۰ هزار مدرسـه در کشور، هر مدرسه می‌تواند به منزله یک ایران کوچک و محور پرورش نسل آینده باشد.

خطیب جمعه کرج تأکید کرد: غفلت از مدرسـه، به معنای نادیده گرفتن آینده کشور است و موجب تداوم مشکلات خواهد شـد. وی تحول و بازسازی آموزش و پرورش را از اولویت‌های نظام اسـلامی دانسـت و خاطرنشان کرد که تحقق تمدن نوین اسلامی تنها با تربیت نسلی مؤمن، انقلابی و متعهد در بستر آموزش و پرورش انقلابی ممکن است.

دفاع مقدس و ضرورت مقابله با جنگ شناختی

نماینده ولی‌فقیه در استان البرز در بخش دیگری از خطبه‌ها با اشاره به فرارسیدن هفته دفاع مقدس گفت: در سال‌های اخیر جریان‌هایی با تحریف واقعیت‌ها و ایجاد شـبهه تلاش کردهاند جایگاه دفاع مقدس را کمرنگ کنند، حال آنکه دفاع مقدس برای ملت ایران مایه عزت و افتخار است.

وی افزود: ملت ایران در طول هشـت سـال جنگ تحمیلی با تمام دنیا مواجه بود. اسـناد معتبر نشان می‌دهد سـازمان سـیا و دیگر نهادهای اطلاعاتی غربی، اطلاعات ماهواره‌ای و پشتیبانی‌های لجستیکی گسترده در اختیار رژیم بعث عراق قرار می‌دادند.

امام جمعه کرج تصریح کرد: در جریان دفاع مقدس، چهـره واقعی آمریـکا و برخی کشـورهای اروپایی برای ملت ایران آشـکار شد. این کشورها با حمایت صددرصدی از صدام، دشمنی دیرینه خود را با انقلاب اسلامی نشان دادند و این دشمنی‌ها همچنان ادامه دارد.

پیوند منافع آمریکا و صدام

آیت‌الله حسینی همدانی با مرور تاریخ معاصر گفت: بعد از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، ایران به شدت وابسته آمریکا شـد و حتی در کتاب «ایران سـراب قدرت» رابرت گراهام آمده اسـت که ایران تا سـال‌ها بدون آمریکا قادر به اداره امور خود نبود. وی ادامه داد: پس از پیروزی انقلاب اسلامی، آمریکا منافع خود را در پیوند با صدام دید و با چراغ سـبز بـه او حمله به ایران را تشویق کرد کودتاهای مختلف در عراق و حمایت‌های پنهان و آشکار از صدام نشان می‌دهد که این دشمنی‌ها ریشه‌دار و عمیق بوده است.

دستاوردهای مقاومت ملت ایران

امام جمعه کرج با وجود تلخی‌های جنگ، آن را مایه خودکفایی و پیشـرفت‌های علمی و دفاعی کشـور دانسـت و گفت: نبرد حق و باطل همواره ادامه دارد و امروز شکل آن به عرصه‌هایی چون هوش مصنوعی، کوانتوم و فناوری‌های نوین رسیده است.

وی تأکید کـرد: همانطور که رهبـر معظم انقلاب فرموده‌اند، جنگ تنها به معنای نبرد نظامی نیسـت، بلکه درست اندیشیدن، دقیق سخن گفتن و شناخت صحیح مسائل نیز بخشی از مبارزه است.

ایستادگی ملت ایران و مبارزه با طاغوت

نماینده ولی‌فقیه در استان البرز افزود: مردم غیور ایران با اتکال به خداوند در برابر همه فشارها ایستاده‌اند و از آرمان‌های اسلام و انقلاب کوتاه نیامده‌اند. او مبارزه با طاغوت را یکی از رسالت‌های اصلی انبیاء دانست و با اشاره به آیات قرآن گفت: امروز مصادیق طاغوت، آمریکا و رژیم صهیونیسـتی هسـتند که ملت‌ها باید در برابر آنها جبهه‌ای واحد تشکیل دهند.

وی ادامـه داد: شـعارهای ضـد اسـتکباری و ضد صهیونیسـتی مردم ایران و حمایت از فلسطین و غزه، نشانه عزت و کرامت انسانی و تجلی همبستگی ملت‌ها علیه ظلم و سـتم است.

هشدار درباره مذاکرات و ضرورت اقتدار ملی

خطیب جمعه کرج در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به تحولات جهانی و مذاکرات بین‌المللی هشدار داد: هیئت‌هایی که به مجامع بین‌المللی می‌روند باید مراقب رفتارهای فریبکارانه طرف مقابل باشند، چرا که تجربه نشـان داده مذاکره با دشمنان ثمری برای کشور نداشته است. وی تأکید کرد: در دنیایی که یک قدرت وحشی و منفعت‌طلب هر لحظه ممکن است به کشوری حمله کند، تنها راه، قوی شدن و بازدارندگی است و هر فرد یا جریانی که مانع اقتدار ایران شود، به ملت خیانت کرده است.

پیام عزت ورزشکاران ایرانی

آیـت‌الله حسـینی همدانی در ادامه با اشـاره به موفقیت‌های اخیر ورزشـکاران ایرانـی در میادین بین‌المللی گفت: آنان پیام اقتدار و عزت ملت ایران را به جهان مخابره کردند. سلام نظامی ورزشکاران به پرچم جمهوری اسلامی ایران، همانند موشک نقطه‌زن بر قلب دشمن فرود آمد و تلاش آنان برای بی‌اعتنایی به پرچم ایران را خنثی کرد. وی با قدردانی از ورزشکاران ایرانی خاطرنشان کرد: رهبر معظم انقلاب نیز با پیام حکیمانه خود این حرکت را مورد تحسین قرار دادند و نشـان دادند که ورزشکاران علاوه بر افتخارآفرینی ورزشی، حامل پیام‌های فرهنگی و انقلابی برای ملت‌ها هسـتند

وحدت، باطل‌السحر توطئه‌ها

خطیب جمعه کرج در پایان تأکید کرد: همانطور که در دفاع مقدس با چنگ اجزاب مواجه بودیم، امروز نیز با چنگ‌های ترکیبی در عرصه‌های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و رسانه‌ای روبه‌رو هستیم. دشمنی‌ها پیچیده‌تر شده اما با وحدت و یکپارچگی حول محور ولایت، همه توطئه‌ها خنثی خواهد شد.

خیز جهانی برای به‌رسمیت شناختن دولت فلسطین؛ تشدید انزوای رژیم اسرائیل

در آستانه نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد در سـپتامبر ۲۰۲۵، برخی کشـورهای غربی از جمله استرالیا، فرانسه، بریتانیا و کانادا قصد دارند به‌طور رسـمی فلسطین را به‌عنوان یک کشور مستقل به‌رسـمیت بشناسند. این اقـدام، هرچند دیرهنگام، نشـان‌دهنده تغییر محسوس در فضای بین‌المللی نسبت به مسأله فلسـطین و افزایش انزوای رژیم اسرائیل است. اسـترالیا که آخرین کشور از گروه هشت است، وعده شناسـایی فلسطین را داده و فرانسه تنها کشوری است که به‌نظر می‌رسد بدون هیچ قید و شـرطی این اقدام را پیگیری خواهد کرد. در مقابل، کشورهای دیگر تنها از به‌رسمیت‌شناختن مشروط یا احتمالی سخن گفته‌اند.

به گزارش پیام آشـنا به نقـل از مهر، این تحولات، در پی سلقه طولانی شناسایی فلسطین توسط کشـورهای جنوب جهانی و بسـیاری از کشورهای آسیایی، آفریقایی و آمریکای لاتین رخ می‌دهد. هند، اندونزی، آفریقای جنوبی و یخش عمده‌ای از کشـورهای آمریکای لاتین سال‌ها پیش فلسـطین را به‌عنوان یک دولت مسـتقل به‌رسمیت شناخته‌اند و این اقدام در قالب یک همبستگی ضداستعماری و عدالت‌خواهانه شکل گرفته است. در واقع، بیش از ۱۴۵ کشور پیش از این حمایت خود را از فلسطین اعلام کرده‌اند و بسیاری از رهبران دوران پسـااستعماری، حل عادلانه مسئله فلسطین را یک ضرورت اخلاقی و سیاسـی بـرای برپایی نظم جهانـی پایدار می‌دانستند.

پیشینه تاریخی این حمایت‌ها نشان می‌دهد که موضوع فلسطین همواره در مرکز توجه ملت‌های تازه استقلال یافته و کشورهای ضد استعماری بوده است. جواهر لعل نهرو، نخستین نخست‌وزیر هند، در نامه‌ای به آیرت لینشتین در سال ۱۹۴۷ نه تنها سیاست‌های نازی‌ها را محکوم کرد، بلکه بر رنج فلسطینیان تأکید نمود و هشدار داد که تلاش برای سلطه بر آنان به حل مناقشه منجر نخواهد شـد. همچنین، در کنفرانس آسیایی-آفریقایی سال ۱۹۵۵ در باندونگ، هیئت‌های ۲۹ کشور آسیایی و آفریقایی از حقوق مردم فلسطین حمایت کرده و خواسـتار اجرای قطعنامه‌های سازمان ملل درباره فلسطین شدند، اقدامی که پایه‌های جنبش عدم تعهد را مستحکم کرد.

پس از اعلام اسـتقلال فلسـطین توسط یاسر عرفات در سـال ۱۹۸۸، بسیاری از کشورهای آسـیایی و آمریـکای لاتین، از جملـه کوبا، نیکاراگوئه، برزیل، شیلی و آرژانتین، فلسطین را به‌عنوان یک دولت مستقل به‌رسمیت شناختند. سودن نیز در سال ۲۰۱۴ نخستین کشور اروپای غربی بود که این گام را برداشـت و در سال‌های بعد کشـورهای دیگری مانند اسلوونی، اسپانیا، ایرلند و نروژ به این روند پیوستند.

آفریقای جنوبی از دهـه ۱۹۹۰ به بعد به یکی از صداهای اصلی حمایت از فلسـطین و انتقاد از سیاسـت‌های اسرائیل تبدیل شد. این کشور که تجربه طولانی مبارزه با آپارتاید را داشت، با شـباهت میان رژیم اسرائیل و رژیم نژادپرست سـابق خود مواجه شـد. دزموند توتو، اسقف اعظـم آفریقـای جنوبی، بارها سیاسـت‌های اسـرائیل را آپارتایدگونه توصیف کرده و تأکید کرد که لجاجت این رژیم در تسلط بر سرزمین فلسطینیان نتیجه به فاجعه منجر خواهد شد. از نظر حقوق بین‌الملل، آپارتاید از سـال ۱۹۷۳ توسـط مجمع عمومی سـازمان ملل به‌عنوان جنایت علیه بشریت تثبیت شد و اساسنامه رم در سـال ۱۹۹۸ نیز این موضـوع را تأیید کرد. گزارش دیدهبان حقوق بشـر در سـال ۲۰۲۱ نشان داد که بسیاری از اقدامات اسرائیل در کرانه باختری و غزه، از جمله محروم‌سازی فلسطینیان از سرزمین و حقوق پایه‌ای خود، مصداق جنایت علیه بشریت است.

با این حال، شناسایی احتمالی فلسطین توسط کشورهای غربی، هرچند ممکن است وضعیت حقوقی فلسطین را در مجمع عمومی سازمان ملل تغییر دهد، به عضویت کامل فلسطین در سازمان ملل منجر نخواهد شد. آمریکا با استفاده از حـق وتوی خود در شـورای امنیت، مانع از عضویت کامل فلسطین خواهد شد. اما همین اقدامات نمادین می‌تواند پیام روشنی به جامعه جهانی و حتی متحدان تاریخی اسرائیل ارسال کند: اقدامات و سیاست‌های اسرائیل دیگر قابل پذیرش نیست و مشروعیت بین‌المللی آن کاهش یافته است.

به‌رسمیت‌شـناختن فلسطین همچنین یادآور درس‌های تاریخی اسـت. همان‌طور که فشار بین‌المللی به رژیم آپارتاید آفریقای جنوبی منجر به پایان آن شـد، افکار عمومی جهانی می‌تواند با فشار بر اسرائیل، مسیر تغییر و تحقق عدالت را هموار کند. نلسـون ماندلا در سـال ۱۹۹۷ به‌صراحت تأکید کرده بـود که آزادی و عدالت انسـانی باید بدون تبعیض و وابسته به حقوق دیگران پیگیری شود و بدون آزادی فلسطینیان، امنیت و آزادی هیچ کشوری کامل نخواهد بود.

در نهایـت، اقـدام کشـورهای غربـی برای به‌رسمیت‌شناختن فلسـطین، هرچند ممکن است یلافاصله به تغییر میدانی در سرزمین‌های اشغالی منجر نشود، نشان‌دهنده تغییر محسوس در نگرش جهانی و افزایش فشار بر اسرائیل است. این تحولات، در کنار حمایت دیرین کشورهای جنوب جهانی، افکار عمومی و تاریخ مبارزات ضد استعماری، بار دیگر یادآور اهمیت عدالت، حقوق بشر و لزوم پایان دادن به اشغالگری و تبعیض در سرزمین فلسطین است.

اخبارسراسری

ریشه‌های تهدید ونزوئلا

ایالات‌متحـده به یک کشـتی حامل مـواد مخدر در نزدیکـی ونزوئلا حمله کرد و ۱۱ نفر را کشـت که به ادعای رئیس‌جمهور ترامپ، تروریست‌های مواد مخدر اهل تن د آراگوآ (Tren de Aragua) بودند. این اقدام نشان‌دهنده تمایل به استفاده از نیروی نظامی در منطقه است که احتمالا به‌عنوان پیامی گسترده‌تر برای جلوگیری از همکاری چین و ونزوئلا خواهد بود.

ایالات‌متحده حضور نظامی خود را در کارائیب افزایش داده و گزارش‌ها حاکی از استقرار سه ناوشکن موشک‌انداز هدایت‌شونده و یک زیردریایی هسته‌ای، در کنار تقریبا ۴۵۰۰ سلوان و تفنگدار دریایی است. این حضور نظامی اگرچه بظاهر با این هدف توجیه شده است که مبارزه با قاچاق مواد مخدر را دنبـال می‌کند، ولی نمی‌تواند بلورپذیر باشـد؛ زیرا ۷۴درصد کوکائین طبق گزارش سـال۲۰۲۳ دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل از طریق اقیانـوس آرام جریان دارد. همزمانی این حضور نظامی با ورود چین به سکوی شناور نفتی آلولا (Alula Floating Oil Platform)، نشان‌دهنده قصد احتمالی برای اعمال فشار بر رژیم مادورو و مقابله با نفوذ رو به رشـد چین در بخش نفت ونزوئلا اسـت. استقرار این سکوی نفتی پیشـرفته چین در دریاچه ماراکایبو (Lake Maracaibo)، رخدادی است که همزمان دو جبهه حیاتی را برای ایالات‌متحده به چالش کشیده است: نظم انرژی جهانی و امنیت منطقه‌ای در شرایطی که واشنگتن همچنان به دنبال تثبیت نقش خود در خاورمیانه و آسیاپاسـیفیک است، پکن آرام و حسـاب‌شـده قدم به تیم‌کره غربی گذاشته و یکی از نمادین‌ترین معادلات ژئوپلیتیک را بر هم زده است.

ونزوئـلا بزرگ‌تریـن ذخایر نفتی اثبات‌شـده جهان (۳۰۳میلیـارد بشـکه) را در اختیـار دارد که ذخایر ۵۵میلیارد بشـکه‌ای ایالات‌متحده را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. سرمایه‌گذاری مشترک چین و ونزوئلا که هدف آن افزایش تولید سکوی شناور آلولا به ۶۰هزار بشکه در روز تا سال ۲۰۲۶ است، تهدیدی برای تغییر جریان نفت از پالایشگاه‌های آمریکایی است که پیش از تحریم‌ها در سال ۲۰۱۹، روزانه تا ۵۰هزار بشکه نفت وارد می‌کردند. مشارکت محدود شورون با شرکت PDVSA که در دوران بایدن تمدید شـد، اکنون تحت‌الشـعاع اقدام چیـزه‌ای‌تر چین قرار گرفته و نگرانی ایالات‌متحده را در مورد از دسـت دادن نفوذ در یک بازار کلیدی انرژی برانگیخته‌است.

ایالات‌متحده در سال ۲۰۱۹ تحریم‌هایی را علیه شرکت PDVSA اعمال کرد تا مادورو را تحت‌فشار قرار دهد؛ اما استفاده چین از انتقال کشتی به کشتی و سکوی آلولا یک راه‌حل را نشـان می‌دهد و صادرات نفت ونزوئلا را در لوت ۲۰۲۵ (مرداد ۱۴۰۴) به ۹۶۶هزار و ۵۰۰بشکه در روز احیا کرد. این امر جنگ اقتصادی ایالات‌متحده را تضعیف می‌کند و درخواست‌ها برای اقدامات قوی‌تر را افزایـش می‌دهد. ونزوئلا با این ذخایر اثبات‌شـده، مدت‌هاست برای آمریکا یک «منبع خاموش» باقی‌مانده است؛ خاموشـی‌ای که ناشی از تحریم‌های ۲۰۱۹ بود. چین اما با ورود آلولا معادله را تغییر داده است. این پروژه نه‌تنها ظرفیت تولید روزانه را افزایش می‌دهد، بلکه ابزار موثری برای وزن دادن تحریم‌ها در اختیار کاراکاس قرار می‌دهد. صادرات نفت ونزوئلا که در سـال‌های اخیر به پایین‌ترین سـطح تاریخی رسیده بود، حالا با پشتوانه فناوری و سرمایه‌گذاری پکن دوباره در حال رشد است. برای واشنگتن، پیام روشن است: اگر بازار نفت سنگین ونزوئلا دوباره جان بگیرد، تامین‌کنندگان آمریکایی در خلیج‌مکزیک و کانادا با رقیبی جدی مواجه خواهند شد. افزون بر این، حضـور چین در صنعت انرژی آمریکای لاتین، موقعیت شرکت‌های غربی؛ به‌ویژه شرکای سنتی ونزوئلا مانند شورون را به حاشیه می‌برد. از منظر امنیتی، حضور چین در ونزوئلا به معنای نقض آشکار «کنترین مونرو» اسـت؛ سیاسـتی که از قرن نوزدهم تاکنون، خط قرمز حضـور قدرت‌های خارجی در نیم‌کره غربی محسوب می‌شد. واکنش آمریکا اعزام ناوهای جنگی، زیردریایی اتمی و گسـترش عملیات ضد مواد مخدر در کارائیب، نشـان می‌دهد که واشنگتن این حضور را نه صرفا اقتصـادی، بلکه تهدیدی ژئوپلیتیک می‌داند. واقعیت این است که سـرمایه‌گذاری چین در ونزوئلا می‌تواند در آینده بستر نفوذ اطلاعاتی، امنیتی و حتی نظامی را فراهم کند. تجربه‌های مشـابه چین در بندر جیبوتی یا پروژه‌های کریدوری پاکستان ثابت می‌کند که فاصله میان «اقتصـاد» و «امنیت» در راهبرد پکن بسیار باریک است.

واکنش ایالات‌متحده به اسـتقرار سکوی نفتی شناور چینـی در ونزوئـلا، به‌ویژه با توجه بـه زمان و زمینه تحولات اخیر، ترکیبی از نگرانی‌های اسـتراتژیک، اقتصادی و ژئوپلیتیک را نشان می‌دهد. استقرار آلولا تنها آغاز یک پروژه صنعتی نیست، بلکه نقطه ورود چین به قلب ژئوپلیتیک نیم‌کره غربی است. این اقدام می‌تواند اتحادهای جهانی انرژی را تغییر شکل دهد؛ به‌طوری‌که نفت، طلا، لیتیوم و عناصر خاکی کمیاب ونزوئلا به دژ چین در نزدیکی مرزهای ایالات‌متحده تبدیل شـود. آمریکا با همه ابزارهای دیپلماتیک، تحریمی و نظامی‌اش نمی‌توانـد این واقعیت را نادیده بگیـرد: نظم انرژی و امنیتی که یک قرن بر آن مسلط بوده، اکنون با چالش بازیگری نوین مواجه است.

سرنوشت تقابل واشـنگتن و پکن در آمریکای لاتین می‌تواند یکی از تعیین‌کننده‌ترین خطوط شکاف در نظم جهانی دهه آینده باشد. آمریکا اکنون با معمایی دوگانه روبه‌روسـت: ۱. پذیرش حضور چین در آمریکای لاتین و به رسمیت شـناختن پایان انحصار تاریخی خود. ۲. افزایش فشار و حضور نظامی-اقتصادی در منطقه‌ای که برای افکار عمومی داخلی، اهمیت استراتژیک آن کمتر از خاورمیانه یا آسـیا جلوه داده می‌شود. هر دو گزینه هزینه‌زا هسـتند؛ گزینه نخست به معنای عقب‌نشینی ژئوپلیتیک و گزینـه دوم به معنای ورود به یک رقابت فرسایشی در جغرافیایی است که حتی متحدان سنتی آمریکا هم مایل به تقابل مستقیم با چین در آن نیسـتند.

فرشید فرحناکیان
وکیل پایه یک دادگستری